

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Suriye krizinde Türkiye haklıdır. O uçağın neden orada olduğu sorusu sonra gelir. Ama gelir.

Hemen söyleyelim: Suriye bize ait bir uçağı düşürdü, hata olduğunu söyledi, karasularında enkazın aranmasına katıldı. Pilotlarımızı kaybedersek Suriye'nin saldırısından. Türkiye haklıdır. O uçağın neden orada olduğu sorusu sonra gelir. Ama gelir.

Dışişleri'ne göre uçak Suriye hava sahasını İsrail tarafından girerek alçak uçuşla ihlal ediyor. 5 dakika uçuyor. Uzun bir zaman. Sonra uçağı bir Suriye füzesi vuruyor. Zaten 13 deniz mili, yani 24 km açıkta uçağı düşürmek güdümlü füzeyle olur. Füze çok güçlü. Muhtemel uçağa büyük zarar veriyor.

Yine Dışişleri'ne göre uçak kontrolden çıkıyor ve 9 km'den fazla Suriye'ye doğru uçmaya devam ediyor. Uçak vurulduğunda Suriye'ye doğru uçmuyor, füze de Suriye tarafından yaklaşıyor. Yani Dışişleri zaten parçalanması beklenen çelik yığınının istikamet değiştirip Suriye hava sahasına doğru 9 kilometre uçtuğunu söylüyor. Ben bunu anlamadım. Kadri Gürsel dün yazdı: "Kendisini yakalayan bir füzenin tahripkâr savaş başlığının infilakı sonucu vurulmuş bir uçağın Suriye hava sahasının içine 9 km sürüklenecek kadar fiziki bütünlüğünü nasıl koruduğunu izah etmek mümkün değil." Kılıçdaroğlu- Erdoğan görüşmesine katılan eski CHP'li Büyükelçi Osman Korutürk'e sordum. Toplantıda bu detaylar anlatılmamış. Uçağın ani dönüş yaptığı ve o sırada vurulduğu söylenmiş. "Uçağın 9 kilometreden fazla uçabileceği imkân dahilinde mi?" diye sordum. "9 km uçuşu zor. Uçaksavar mermisiyle vurulsa belki. Bir uzmana danışmak lazım. Bize bu açıklanmadı. Ama uçamaz gibi görünüyor" dedi.

Araştırma sürecinde bulunmuş, generalleri dinlemiş üst düzey bir Dışişleri yetkilisini aradım. Onların da bu durumu merak ettiklerini ve süreci dikkatle çalıştıklarını anlattı. 1.300 km hıza çıkabilen bir uçak, zaten dakikada 21 km gidebiliyor. Vurulduktan sonra, general rütbesindeki havacıların anlattığına göre, her yöne ve müthiş bir hızla savrulabiliyor ve yön değiştirebiliyor. Yani uzmanlar bunun mümkün olduğunu söylüyor. Yetkiliye göre mantıkla yanlışlanabilecek bir iddiayı bakanın bütün kamuoyu önünde savunması mümkün değil. Suriye, İsrail ile teknik olarak savaşta bir ülke. Suriye'nin elinde Rusya'dan satın aldığı güçlü bir erken uyarı sistemi var. Suriye iç savaşta bir ülke. Dışarıdan mali ve askeri olarak desteklenen bir milis gücüne karşı savaşıyor. Daha bir yıl önce kardeşim Esad dediğimiz, babası gibi olmadığını dünyaya kanıtlamaya çalıştığımız, Esad karşıtı eylemlerden sonra düşmanım Esad dediğimiz bir diktatörle yönetiliyor.

Dışişleri'nin İslamcı veya muhafazakâr birçok gözlemci tarafından dahi 'ilk adımda köprüleri atıp sonra diplomatik adımları denemekle' eleştirildiği, rejim değişikliğinin ana dış politika amacımız olduğunu dünya âleme ilan ettiğimiz günlerde, daha yeni bir sınır ihlali yaşadığımız Suriye'nin hava sahasını 'yanlışlıkla' geçtiğimizi de anlayamıyorum.

Böyle bir hata nasıl yapılır?

"Ege'de çok oluyor" doğru bir perspektif değil. Yunanistan'ın rejimini değiştirmeye çalışmıyoruz.

"Ruslar da geçti, biz de geçtik" de doğru bir yaklaşım değil. Şu anda teknik olarak güney komşusuyla savaşta, asli olarak iç savaşta, kuzey komşusu tarafından rejimi değiştirilmeye çalışılan bir ülkeden bahsediyoruz.

Gönderdiğimiz casus uçağının, alçak uçuşla ülkesine girdiği böyle bir ülkenin "Olur böyle şeyler"

mi diyeceğini, yoksa fırsatını bulmuşken “Haddini hududunu bil” mi diyeceğini kestirmek zor değil. Suriye'nin hava sahasını bilerek ihlal ettiyse yanlış, bilmeden ihlal ettiyse çok yanlış. Taciz amaçlanmamış olsa bile Suriye tarafından taciz olarak yorumlanması kesin. Aslında olay Suriye'nin Suriye politikamıza verdiği bir yanıt, ama sert, yanlış ve izansız.

Esad'ın bir diktatör olması, Esad'a yaptıklarımızı açıklamaz. Ali'nin hırsızlığı, Veli'nin attığı dayağı haklı kılmaz. Esad diktatördür. Ama bu diktatöre nasıl davranılacağını belirlemez.

Kendimizle çelişiyoruz. Suudi Arabistan diktatörlük değil mi? Arap Baharı'nın Bahreyn ayağını bastırmak için Bahreyn'i işgal etmedi mi, hatta ilhaki düşünmüyor mu? Buna niye karşı çıkmıyoruz? Arap Baharı'nı desteklemekse amaç, Suudi Arabistan'ı da eleştirelim. Bir diktatörün İstanbul'un en güzel yerinde, hatta sit alanındaki yerine inşaat izni veriyoruz, bir başka diktatörü yerinden etmeye çalışıyoruz. İsrail'le kavgalıyız. Irak bizi tehdit ediyor. Kuzey Irak'ı bombalıyoruz. Suriye uçağımızı düşürüyor. İran karşı kampta. Rusya malum, sattıkları füzeyle canımız yandı. Rusya ve İran yeni üssü kendilerine tehdit görüyor. Çevremizde kim kaldı dostumuz? ABD güdümlü bir Suudi Arabistan... Komşularımızla ilişkilerimizi yeniden düşünmenin zamanı gelmedi mi?